Riigikogus möödunud teisipäeval vastu võetud haldusreformi seadus, mille täna välja kuulutasin, on pikk samm kaua ettevalmistatud ja möödapääsmatul teel. Aga alles esimene samm riigireformist sellise halduskorralduse suunas, kus kõik Eesti omavalitsused on pädevad ja professionaalsed, kohalikku kogukondlikkust hoidvad ning suudavad pakkuda senisest paremaid teenuseid.

See tähendabki eeldusi, et inimeste elu ühes või teises omavalitsuses läheb lõpuks paremaks. Et inimesed jäävad sinna või lähevad sinna tagasi. Et ettevõtjal kui tööandjal on põhjust sinna investeerida ja inimestel on tööd. Et kehtib paindlik transpordikorraldus ja head haridust saab igal pool. Et suureneb sotsiaalne turvatunne.

Siis ei osutu tõeks ühes ajalehes ilmunud karikatuur, kus Eesti kaardil on ainult Tallinn, siis kitsas Tallinna lähiümbrus, edasi Haapsalust Rakvereni ulatuv Tallinna ümbrus ja lõpuks kõike hõlmav tühermaa, kus plingivad eraldi täpikestena Pärnu, Tartu ja Narva linnad.

Kui omavalitsused muutuvad tugevamateks ja pädevamateks ning ülesanded suuremateks, peab nende tulubaas olema samavõrd tugevam. Seni on parlament teinud aga ainult pool rehkendust. Nii peavad sügiseks olema Riigikogu liikmete töölaudadel ka eelnõud, mis määratlevad tänapäevases võtmes omavalitsuste ülesannete ja rahastamise jagamise. Sellega tuleb kiirustada, sest tõeline haldusreform ei ole vaid valdade ja linnade matemaatiline liitmine.

Lahendust ootavaid teemasid on teisigi, nende seas ka regionaalne tööhõive koos riigiasutuste võimaliku Tallinnast väljaviimisega ning maavalitsuste muutuv roll. Siingi ei saa valitsus ja parlament otsustamisjulgust kaotada.

Riik ja kõik riigiasutused peavad olema kaasaegsetele omavalitsustele arvestavad ja toetavad partnerid. See tähendab – toeks meie inimestele. Nii on mulle näiteks arusaamatu maanteeameti kiirustades tehtud otsus mitme teenindusbüroo sulgemisest. Olgem ausad, kahjuks ei jõua Eestis kui tunnustatud e-riigis kiire internet kõikjale ja pole seni leitud kõigi osapoolte jaoks head lahendust, kuidas saada mõistlike kuludega ligipääs lairiba ühendusele. Viimane on aga tänapäeval vaieldamatuks eelduseks ettevõtluse arendamisel maapiirkondades.

Soovin valitsusele ja parlamendile jõudu, et nende järgmised sammud riigireformi kujundamisel oleksid tihedas koostöös omavalitsustega sellised, mis lõpuks näitaksid: edukas elu Eestis on tõesti kõikjal võimalik.